

Dětská hřiště... aneb víte.....,

kde a jak si Vaše děti hrají ???

Dětské hřiště je místo, určené pro hru dětí v „bezpečném prostředí“ (mimo ulici, stavbu, parkoviště, apod.). Dětská hřiště jsou místem, kde děti poznávají svět formou her. Místem, kde se přirozeně rozvíjí jejich fantazie a osobnost, fyzické schopnosti a dovednosti. Mohou zde navázat nová přátelství a využít zde příjemně svůj volný čas.

Venkovní hrací plocha je veřejně přístupná plocha určená pro hry dětí, která k tomuto účelu byla zkolaudována a má svého provozovatele.

Tato hřiště musí být opatřena **návštěvním řádem**, ve kterém je mimo jiné, uvedena provozní doba hřiště, věková hranice návštěvníků pro jednotlivé hrací prvky, povinnost udržovat pořádek, vymezení zodpovědnosti za dětské návštěvníky, důležitá telefonní čísla (kontakt na správce, v případě že by nějaký hrací prvek byl poškozen a hrozilo by nebezpečí úrazu), apod.

Co pískoviště a písek při venkovních hracích plochách ?

Pískoviště je ohraničená plocha s možností výměny písku, určená pro hry dětí. Provozovatel venkovní hrací plochy musí dle § 13 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zajistit, aby písek určený pro hry dětí v pískovištích nebyl mikrobiálně, chemicky a parazitárně znečištěn nad hygienické limity upravené vyhláškou č. 238/2011 Sb. (§ 40 a příloha č. 14), o stanovení hygienických požadavků na koupaliště, sauny a hygienické limity písku v pískovištích venkovních hracích ploch, ve znění pozdějších předpisů.

Podmínky provozu takové hrací plochy s pískovištěm, režim údržby a způsob zajištění stanovených hygienických limitů upraví provozovatel v **provozním řádu**.

Mimo jiné by měl provozní řád dětského hřiště obsahovat údaje o provozovateli, odpovědnost za úklid a údržbu herních prvků, informace o provozní době, režimu údržby a výměně písku (je-li součástí hřiště), režim údržby zeleně, provozní kontrole, a roční revizi, apod.

Je legislativně dána četnost výměny písku v pískovišti?

Bohužel současná legislativa neupravuje četnost výměny písku v pískovištích určených pro hru dětí. Písek by měl být měněn dle zatížení pískoviště a prováděných sanitačních opatření. Dle současných doporučení by to mělo být 1x ročně.

Proč je kvalita písku v pískovištích tak důležitá?

Především z důvodu zabezpečení zdraví dětí, neboť neudržovaná pískoviště mohou ohrozit zdraví dětí, které nemají plně vyvinutý imunitní systém. Děti dále nemají plně zvládnuté hygienické návyky a jsou v tzv. orálním (ústním) kontaktu se svým okolím. Při hře v pískovištích se děti mohou nakazit zejména bakteriálními a parazitárními onemocněními (toxoplasmózou, toxokarózou, leptospirózou, teniózami atd.), většinou šířenými zvířecími exkrementy. K virovým onemocněním může dojít nejčastěji poraněním použitou, čerstvě kontaminovanou jehlou. Jedná se hlavně o virové hepatitidy B a C, méně často A a infekci HIV.

Jak můžete přispět Vy dospělí k tomu, aby se Vaše dítě na pískovišti nenakazilo?

Především si pískoviště před vstupem Vašeho dítěte zkontrolujte (v případě výskytu zvířecích exkrementů, injekčních stříkaček, apod.), dítě do pískoviště vůbec nevpustit! Dbát na to, aby byla zajištěna určitá hygienická pravidla (vždy po hře na pískovišti zajistit umytí rukou dítěte pod tekoucí vodou s použitím mýdla, nekonzumovat žádné jídlo při a po hře na pískovišti). V případě zjištění neudržovaného pískoviště zkontaktovat provozovatele (telefon. číslo by mělo být uvedeno na návštěvním řádu). Pokud se jedná o hřiště bez provozovatele, kontaktovat příslušný stavební úřad, který by měl vzniklý stav řešit s vlastníkem pozemku.

Jaké jsou požadavky na provozovatele dětského hřiště z hlediska bezpečnosti?

Dle zákona č. 89/2012 Sb., Občanského zákoníku, v platném znění, od 1.1.2014 – provozovatel zodpovídá za bezpečnost zařízení. K tomu, aby byla hřiště bezpečná, musí splňovat mnoho požadavků, jak na vlastní herní prvky, tak na jejich montáž.

Pro veškerá zařízení dětských hřišť požadavky vyplývají z Nařízení vlády č. 173/1997 Sb., kterým se stanoví vybrané výrobky k posuzování shody, ve znění pozdějších předpisů, kde se stanoví, u kterých výrobků musí být posouzena shoda s požadavky technických předpisů a jakým způsobem. Dále mimo jiné se řídíme ČSN EN 1176 (Zařízení a povrch dětského hřiště).

Od 1.12.2002 musí být zařízení dětských hřišť posouzena autorizovanou osobou. Výrobce či dovozce je povinen v prohlášení o shodě uvést identifikaci osoby, která posouzení provedla. Certifikaci výrobku zajišťuje výrobce nebo dovozce. Poškozená zařízení dětských hřišť musí být (od r. 2002) při výměně nahrazeny certifikovaným náhradním dílem nebo dílem stejných technických parametrů. Z hlediska bezpečnosti musí být v souladu s požadavky zákona č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků a o změně některých zákonů, v platném znění.

Jak je to s výrobou vlastních herních prvků?

V současné době nelze vyrábět vlastní herní prvky, neboť všechna zařízení dětských hřišť musí odpovídat příslušným technickým normám a každý výrobek musí být posouzen autorizovanou osobou

(zkušebnou). Posouzení zkušebnou, která certifikát vydává je finančně nákladné (cca 10000 Kč). Pokud nejsou herní prvky certifikovány – pojišťovny nebudou činit plnění nebo sníží odškodnění v případě úrazů návštěvníků hřiště. Certifikát zaručuje shodu s normu před uvedením do provozu daného herního prvku. Certifikaci pouze nepodléhá městský mobiliář (odpadkové koše, apod.)

Jaké povrchy volit na dětská hřiště?

Na povrch dětského hřiště mohou být použity různé materiály (tráva, kačírek, kůra, umělé povrchy, atd.), viz. ČSN EN 1176-1 Zařízení a povrch dětského hřiště. Důležité, na co při výstavbě hřiště nesmíme opomenout, je, že musí také odpovídat technickým normám na výšku volného pádu. U herních prvků s výškou volného pádu vyšší než 1 metr se musí použít materiál, který stanovuje norma (např. písek, kůra, atd.), viz. ČSN EN 1177 Povrch dětského hřiště tlumící náraz - Stanovení kritické výšky pádu. **Sypké materiály** především písek, šterk, tvořící hrací plochu nesmí obsahovat jílovité a prašné naplaveniny. Kůra může být zdrojem plísní (s produkcí toxinů – u dětí bolest hlavy, slzení očí, apod.). Kačírek má nejlepší tlumící vlastnosti, jeho nevýhodou je však prašnost a ulpívání prachu na oděvu dětí. Z hlediska bezpečnosti musí splňovat požadavky ČSN EN 1176-1. **Plochy z pryžových materiálů** tvořící

hrací plochy či plochy u herních prvků nahrazují často přírodní materiály (písek, kůra, kačírek, apod.). Pryžové materiály mají řadu předností (téměř bezúdržbové, stále rovnoměrný povrch, dlouhou životnost, atd.). U použitého materiálu je vyžadován atest zdravotní nezávadnosti. Zdravotní nezávadnost použitých materiálů pro výstavbu ploch a zařízení hracích ploch - doklad o zdravotní nezávadnosti výrobku, lze odvodit ze zákona č.

22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, v platném znění a zákona č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků a o změně některých zákonů, v platném znění.

Jakým kontrolám z hlediska bezpečnosti podléhají dětská hřiště?

Běžnou kontrolu provádí zaměstnanec provozovatele či majitele, příležitostně jsou kontrolovány nápadné zdroje nebezpečí. Ve frekvenci 1-3 měsíců jsou prováděny provozní kontroly se zaměřením na důkladnější prohlídku funkce herních prvků z hlediska jejich opotřebení. Tato prohlídka je prováděna pověřenou osobou provozovatele či majitele nebo odbornou firmou. 1x ročně je prováděna tzv. hlavní kontrola, která musí být zajištěna nezávislou osobou či firmou, která má k této činnosti oprávnění. Osoba či firma vystaví provozovateli protokol, který je platný po dobu 1 roku (tzv. revize herních prvků). Pod záštitou České společnosti pro jakost je v ČR zaveden systém certifikovaných kontrolorů hřišť, sportovišť a tělocvičen, akreditovaný Českým akreditačním institutem – Národní akreditační orgán založený vládou České republiky. Systém certifikovaných kontrolorů hřišť je proto plně spolehlivý a je doporučován SZÚ.

Jaká jsou doporučení pro rodiče dětí při pobytu na dětských hřištích?

Dbejte na hygienu při pobytu na dětských hřištích, v parcích apod. (pozor parky, travní plochy kolem zástavby, apod. čili všude tam, kde víte, že se tyto plochy využívají pro venčení psů – jsou to místa,

kde hrozí největší možnost nákazy fekálními bakteriemi). V případě zjištění závady na hracím prvku, nebuďte neteční a kontaktujte provozovatele hřiště (majitele). Pokud jste svědky toho, že větší děti či mladiství nevyužívají hrací prvky bezpečně, snažte se je o tomto uvědomit, předejde se tím možným úrazům nejen těchto dětí a mládeže, ale i spoustě dalších dětí, které to vidí.

A co můžeme doporučit samotným provozovatelům pískovišť a dětských hřišť?

Dle Evropských doporučení (na základě výsledků prováděných studií)

Provádět výměnu písku 1x za rok do hloubky 35 cm. Měnit okolní písek 1 x za 5-6 let. Průběžné odstraňování nečistot (nebezpečné předměty, organické znečištění). Průběžné hrabání, překopávání, ev. propařování. Zamezení vstupu psů a omezení vstupu pro kočky. Pravidelný dohled a kontroly dětských hřišť a pískovišť. Veřejná hřiště – musí být bezpečná (opravuje-li se nějaký herní prvek, ohraničit, označit – přístup zakázán). Je-li to jen trochu ve Vašich možnostech, můžeme doporučit hřiště mít oplocené a pískoviště přikrývat (v některých městech ČR se již provádí).

Hít dnešní doby – přírodní prvky

Příroda se každým dnem mění, děti mají možnost v přírodním prostředí denně něco nového objevovat a díky přírodním zahradám být v kontaktu se změnami, které jsou v přírodě

přírozené. Přírodní zahrady se především budují u mateřských škol (finanční prostředky z dotací). Díky nim jsou děti předškolního věku hravou formou vedeny k poznávání přírody a k ochraně životního prostředí. Nutno však upozornit, že o přírodní prvky v zahradách školských zařízení či o hřiště v přírodním duchu je potřeba se starat (zkracovat větvičky, apod. – možný zdroj úrazu).

Co dodat na závěr ?

Přestože dětská hřiště podléhají přísným předpisům a normám, dle statistik je ročně v České republice hospitalizováno z důvodu různých nehod a úrazů cca 30 000 dětí, z toho 9% (cca 2 700 dětí) pro úraz způsobený na dětském hřišti.

Bezpečnost dětí je zodpovědností nás dospělých, proto musíme dbát na to, abychom jako rodiče a prarodiče, co nejvíce času trávil při hrách se svými dětmi a měli je co nejvíce pod dohledem...

Zdroj :

Příručka správné praxe pro bezpečný provoz veřejných zařízení pro hry a sport dětí a mládeže, (dětských hřišť, sportovišť, tělocvičen, apod.) v České republice, edice „top-normy“, svazek 1, 1. vydání, autor/editor© Ing. Libor Dupal a kol.,© : Sdružení českých spotřebitelů, z.ú.,pro Kabinet pro standardizaci v rámci plnění úkolu Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví, říjen 2014, ISBN978-80-87719-20-6

Seminář – Problematika provozování dětských hřišť a pískovišť, hotel Populus, Praha, 30. září 2015 (Hodnocení zdravotních rizik venkovních hracích ploch-MUDr. Magdalena Zimová, CSc., SZÚ, Parametry pro kvalitu pískoviště a metody stanovení – Ing. Ladislava Matějů, SZÚ, Bezpečné tělocvičny, dětská a sportovní hřiště- soudní znalec, revizní technik),

Internet - google.com (zdroj obrázků)

Metodický postup k zabezpečení úrazů dětí a mládeže na hřištích, sportovištích a v tělocvičnách, Doporučení pro vlastníky, zřizovatele a provozovatele dětských hřišť, sportovišť, tělocvičen, fitcentr a podobných zařízení, záštita nad textem Doc. MUDr. Veronika Benešová, CSc., Garamon, s.r.o., vydal©SČS/KaStan, č.j. 017/2012/KaStan, k 1.7.2012, ISBN 978-80-904633-5-6

Pozn. Foto pískoviště a přírodní zahrada je stažena z internetu.

Zpracovala: Petra Kubalová